

'Eén foutje en het buitenland sluit de grenzen'

INTRO: BWB en Verbeterd Roodbont moeten het keizersnedeprobleem oplossen, vindt Roel Samplonius. Hij waarschuwt ook voor sperma-verkoop van eigen stieren. 'Dat brengt de veehouderij in gevaar.'

AUTEUR: Hans Siemes

TEKST:

Het snikhete weer van eind juli, begin augustus, was fnuikend voor de spermakwaliteit van vleesstieren. Het duurt zo'n 40 dagen voordat de kwaliteit is hersteld. „Veehouders weten dat niet. Ik heb diverse boeren aan de lijn gehad met vragen over slechte resultaten bij het dekken van hun stieren. Dat lag aan de hitte. Hier in het k.i.-station, maar ook bij de natuurlijke dekking, hebben ze er lang last van.” Directeur Roel Samplonius weet alles van stieren en hun gedragingen.

Hij was het ook die stier Damocles van CR Delta weer aan de praat kreeg. De Belgisch Witblauwe stier was vooral vanwege het geboortegemak mateloos populair bij melkveehouders als kruising op het onder eind van hun veestapel. Bij het k.i.-station van CR Delta weigerde Damocles na 100.000 doses dienst. „Hij had aandacht nodig, die kun je op een groter station niet geven. Damocles is een vriend van me geworden.” Samplonius tapte nog 300.000 doses bij hem af.

Het past bij de markt die hij met zijn kleine k.i.-station bedient. De kruimels die de grote k.i.-stations laten liggen, wil hij meepikken. Dan gaat het om oudere stieren die niet tot de k.i. worden toegelaten, of stieren met een mooie bloedvoering die het op het bedrijf van een veehouder goed doen. Het is dikwijls een komen en gaan van stieren van alle rassen tot de Lakenvelders en Brandrode runderen toe.

Risicant met insleep van ziektes?

„Hoe goed je ook veterinair onderzoekt en maatregelen neemt, je weet nooit voor 100 procent zeker wat ze binnen brengen. Dat is ongrijpbaar. Gelukkig is een ziekte ons altijd bespaard gebleven, maar het kan elke dag om de hoek kijken. Van dat risico ben ik doordrongen.”

Wat is het belang voor vleesveehouders van zo'n klein k.i.-station?

„Vooral voor vleesveehouders voorzien we in een behoefte. Daar heb je stieren die echte uitschieters blijken te zijn. Ze zijn interessant om sperma van te vangen. Voor de veehouders zijn er niet zoveel mogelijkheden om die stieren ergens te plaatsen. Deze waardevolle particuliere stieren zouden ze missen als wij er niet meer waren.”

Concurrent van de grote jongens?

„Ach, ik ben een kleine luis in een grote pels. Niet meer dan dat. Het is goed dat er concurrentie is.”

Hebben kleine stations bestaansrecht?

„Zeker, en in de toekomst nog meer dan nu. Ik verwacht dat de overheid het sperma vangen op het eigen veebedrijf nog verder aan banden gaat leggen. Dat is een goede zaak, want ons land loopt grote veterinaire risico's, waardoor de hele Nederlandse fokkerijsector kan worden afgestraft.”

Hoezo loopt Nederland grote veterinaire risico's?

„Iedereen weet dat dit sperma wordt verkocht. Officieel mag het niet, je mag het alleen op het eigen bedrijf gebruiken, maar het gebeurt. Van die stieren is de veterinaire status onbekend. Er hoeft maar iets fout te gaan of het buitenland zit er bovenop. Moet je kijken wat een geknoei, roepen ze en prompt gaan de grenzen dicht. Dan zijn we het slachtoffer van het geknoei van één boer. Dat moet afgelopen zijn. Wil die boer nog sperma van zijn stier, dan moet hij naar een erkend en gecontroleerd station.”

De klemtoon bij u ligt de laatste tijd op Belgisch Witblauw. Waarom?

„Sinds april vorig jaar heb ik een samenwerkingsverband met een Belgische collega, Henri Broers, een begrip in de Belgisch Witblauwe wereld. Hij werkte vroeger voor Linelux. Na de fusie van Linelux en Haliba met CR Delta is hij voor zichzelf met k.i. begonnen. Hij heeft zo'n 30 stieren in

verschillende landen staan, waaronder een aantal bij De Toekomst. Daardoor hebben we nu een tijd veel Belgisch Witblauw op stal, maar daar ben ik niet afhankelijk van. Ik heb er wel veel vertrouwen in. In november en december krijgen we de eerste nakomelingen. Ik ben heel benieuwd."

Bij Belgisch Witblauw, maar ook bij Verbeterd Roodbont speelt de problematiek van de keizersnede. Doet De Toekomst daar wat aan?

"Nee, want het wordt niet gevraagd. Ik heb wel een opvatting daarover, die ik ook in lezingen naar voren breng. Op termijn moeten we in Nederland, en ook in België, iets met deze problematiek doen, anders neemt de overheid maatregelen. Dat gaat gebeuren. Aan de andere kant moet je niet overdrijven. Een keizersnede is ver te verkiezen boven moeilijk afkalven."

Werkt de fokkerij aan oplossingen?

"In België, het belangrijkste fokkerijland, is het nog geen echt onderwerp, al begint het iets te leven. Er wordt te weinig gedaan in het ras om de fokkerij zo te begeleiden dat je het aantal keizersneden beperkt. Je kunt sturen door stieren te gebruiken die lichtere kalveren geven met vlottere en meer natuurlijke geboorten. Het heeft vooral met de bekkenbreedte te maken. Als je gedrongen dieren fokt, krijg je een krappere bekken. Je moet naar een groter en breder bekken. Het duurt een generatie voordat je dat bereikt. Als het zo makkelijk ging, waren er allang aanpassingen geweest."

Critici vinden dat het ten koste gaat van de luxe van het ras. Meer maat geeft in de ogen van veehouders minder luxe.

"Nee, nee! Je kunt best grotere dieren fokken en er toch luxe in houden. Het begint bij de keuringen en de opstelling van de fokkerijcommissies. Zolang je op de keuring die luxe gedrongen dieren voorop zet ten koste van grotere dieren, kom je niet veel verder."

Dat wordt u niet overal in dank afgenomen.

"Je moet dat soort onderwerpen ook ter discussie durven stellen. In Nederland hebben we prima fokkers die kijk hebben op de materie en veel respect afdwingen. Die kennis is echter onvoldoende gebundeld. Dat is een gemis. Er moet een specialist komen die zich in de totale vleesveefokkerij verdiept en onafhankelijke adviezen geeft, zoals bij het melkvee gebeurt. Bij vleesvee is dat een ondergeschoven kindje."

Zit de vleesveehouderij daarop te wachten?

"Een objectieve visie is van groot belang. Nu propageren stamboeken en veehouders hun eigen stieren als de beste, maar is dat ook zo? Iedereen gaat z'n eigen gangetje. Er moet een specialist komen die een geloofwaardig oordeel kan uitspreken, zonder dat hij enig belang heeft. Het ligt op het terrein van de Federatie van Vleesveestamboeken om zo iemand aan te stellen. Dat houdt de fokkerij wakker."

Kader bij artikel:

Over in andere handen

KI De Toekomst gaat op 1 januari 2005 over in andere handen. Bovendien gaat het bedrijf verhuizen naar een andere locatie. Zeer waarschijnlijk is dat een stal ergens in de Achterhoek. Daar moet het mogelijk zijn om meer stieren te plaatsen dan de huidige acht die er nu maximaal mogen staan. Een definitieve keuze voor een nieuwe stal is nog niet gemaakt.

Het k.i.-bedrijf bestaat op 1 november precies 10 jaar. De huidige directeur, Roel Samplonius, is gezien zijn leeftijd (64) al een tijdje op zoek naar een nieuwe eigenaar. Dat lijkt nu te lukken. Maar wie die nieuwe eigenaar wordt, wil hij nog niet prijsgeven. Zelf blijft hij als adviseur bij de kleine k.i. betrokken. "Ik blijf meedraaien. Ik wil graag mijn kennis overdragen."

Kader bij artikel:

Profiel

Naam: Roel Samplonius (64).

Functie: Directeur/eigenaar van k.i.-station De Toekomst in Terborg (Gld.).
Het k.i.-station is 10 jaar geleden opgericht. Er is plaats voor acht
stieren. Bekend is Damocles, met 400.000 rietjes de meest gebruikte
Belgisch Witblauwe. Nu is Falco van het Negenbunder een topper.